

ROZDÍLY MEZI BRITSKOU A AMERICKOU ANGLIČTINOU

Mezi britskou a americkou angličtinou jsou jisté rozdíly ve výslovnosti, intonaci a ve slovní zásobě včetně pravopisu. Téměř vůbec se neliší mluvnice.

MLUVNICE (GRAMMAR)

1. Americká angličtina důsledně užívá opisné tvary s **DO** pro sloveso **HAVE** v otázce a záporu: do you have? I don't have. V britské angličtině je tomu tak jen ve vazbách (např. have breakfast - snídat, have a rest - odpočinout si) a tam, kde have vyjadřuje příležitostné vlastnictví (např. Do you always have so much money? - ale: Have you a brother? Have you got enough money?).
2. Místo **SHALL** v 1. osobě budoucího času je soustavně **WILL**, které v britské angličtině vnáší do budoucího času prvek vůle mluvčího. Americké I WILL však už začíná vytlačovat britské I SHALL.

VÝSLOVNOST (PRONUNCIATION)

1. Hlávka **[r]** se vyslovuje odlišně a na rozdíl od britské angličtiny se vyslovuje i na konci slova (např. far, four, were) a uvnitř slova před souhláskou (např. farm, bird).
2. Hlávka **[o]** je tak otevřená, že se blíží poněkud prodlouženému [a]; např. on, not, doctor, dollar, follow, top, conversation.
3. Hlávka **[a:]** před [s], [f] a před skupinami [s], [f], [m], [n] + souhlávka se vyslovuje [æ]; např. class, last, after, half, answer, can't, dance, example.
4. Hlávka **[t]** mezi dvěma samohláskami zní téměř jako [d]. Např. city, get out, Italy, letter.
5. Britské slabice **[tju:], [nju:], [dju:]** odpovídá americké [tu:, du:, nu:]; např. tune, duty, produce, new.
6. Některá slova mají odlišnou výslovnost. Např.:

		brit.	amer.
year	rok	[jɜ:]	[jiə]
clerk	úředník	[klɑ:k]	[klɜ:rk]
record	deska	[reko:d]	[rekərd]
schedule	rozvrh	[šedju:l]	[skedžul]
tomato	rajské jablko	[tə'ma:təu]	[tə'meitəu]
toward	k	[tə'wo:d]	[to:rd]
volume	svazek	[volju:m]	[voljəm]
locate	umístit	[lə'keit]	[ləukeit]
organization	organizace	[,o:gənai'zeiʃn]	[,o:rgəni'zeiʃn]
fertile	úrodný	[fɜ:tail]	[fɜ:rtl]

PRAVOPIS (SPELLING)

Americký pravopis byl v několika případech zjednodušen oproti britskému.

1. Britské přípony **-OUR** a **-RE** se v americké angličtině píší **-OR** a **-ER**: color, labor, harbor center, theater.
2. Britské dvojité **-LL-** před příponami -er, -ing, -ed se zjednodušuje: brit. traveller, travelling, travelled - amer. traveler, traveling, traveled.
3. Britské přípony podstatných jmen **-MME**, **-GUE**, **-QUE** jsou v americké angličtině zjednodušeny na **-M**, **-G**, **-CK**. Např. brit. programme, catalogue [kætəlog], cheque - amer. program, catalog, check.
4. Poschodí - story, brit. storey. Brit. whisky (skotská), whiskey (irská a americká) - amer. whiskey (pro všechny tři).

SLOVNÍ ZÁSoba (VOCABULARY)

Příklady rozdílů mezi britskou a americkou angličtinou:

brit.		amer.
flat	byt	apartment [ə'pɑ:rtmənt]
bed-sitter	garsoniéra	one-room apartment
ground floor	přízemí	first floor ['fɜ:rst 'flo:r]
lift	výtah	elevator [elə'veitər]
cooker	vaříč, sporák	stove
litter	odpadky	garbage
dustbin	popelnice	garbage can
pavement	chodník	sidewalk [saidwɔ:k]
shop	obchod	store [sto:r]
shop assistant	prodavač	salesperson, clerk
chemist's	drogérie+lékárna	drugstore
pub	hostinec	bar, saloon, club
cinema	kino	(movie-)theater ['mu:vi θiətər]
queue	fronta	line [lain]
bill [bil]	účet (v restauraci)	check [čěk]
bank note	bankovka	bill [bil]
post	poslat (poštou), pošta	mail [meil]
postman	listonoš	mailman (meilmən)
pillar-box	poštovní schránka	mailbox
parcel	balík, balíček	package
lorry	nákladní auto	truck [trak]
petrol	benzín	gas(oline) [gæs(əli:n)]
motorway	dálnice	expressway [ik'spreswei] freeway [fri:wei]
railway	železnice	railroad [reilrəud]
tram [træm]	tramvaj	streetcar [stri:tka:r]
underground	metro	subway [sabwei]
crossroads, junction	křižovatka	intersection
flyover	nadjezd	overpass
zebra crossing	přechod pro chodce	pedestrian crossing
autumn	podzim	fall [fo:l]
holiday	prázdniny	vacation [vei'keiʃn]
holidaymaker	výletník	vacationist [vei'keiʃənist]
ill	nemocný	sick [sik]

surgery	ordinace	doctor's office
trousers	kalhoty	pants [pænts]
tights	punčocháče	pantyhose
braces	šle	suspenders
waistcoat	vesta	vest
zip	zip	zipper
sweet	zákusek	dessert
sweets	cukrovinky	candy [kændi]
sweet biscuits	sladké sušenky	cookies
dry biscuits	slané sušenky	crackers
chips	hranolky	French fries
minced meat	mleté maso	ground meat
crisps	brambůrky	chips
tin	konzerva	can
maize	kukuřice	corn [ko:rn]
pram	dětský kočárek	baby carriage
nappy	plenka	diaper
chap, fellow	kluk, chlápek	guy
bobby	policajt	cop
postgraduate	absolvent	graduate
caretaker	školník	janitor
headmaster	ředitel školy	principal
form	třída ve škole	grade
rubber	guma	eraser
torch	kapesní svítilna	flashlight
stone	kámen	rock
booking office	pokladna	ticket office
company	společnost, firma	corporation
luggage	zavazadla	baggage
fortnight	14 dní	two weeks

Existují i případy, že britská a americká angličtina mají jeden výraz společný, ale kromě toho buď britská nebo americká angličtina má pro týž význam ještě další výraz; např.

- čtrnáct dní (brit. i amer.) **two weeks**, brit. též **fortnight**
- auto (brit. i amer.) **car**, amer. též **automobile** [o:təmæubi :l]
- novinář (brit. i amer.) **journalist** [džə:nəlist], amer. též **newspaperman**, **newsman**, brit. též **pressman** [presmən].

Mnoho amerikanismů, tj. výrazů specifických pro americkou angličtinu, se vztahuje ke zvláštnostem americké přírody a amerického způsobu života (např. cowboy, prairie, ranch). Řada slov byla přejata z jazyků přistěhovalců, zejména španělštiny, židovského jazyka jidiš, částečně i z holandštiny, němčiny a italštiny. Pojmenování přírody jsou mnohdy původu indiánského. Hodně odlišný je slang, který se pak prostřednictvím filmu a tisku šíří do Británie. Četné amerikanismy po druhé světové válce v britské angličtině zdomácněly, např.: supermarket, department store.